

**Igazán
szeretne**
egy gyermek
nálunk és most
megfoganni

1.

Gyula I. Simonyi
A nemzés költészete
és tragédiája
2021

BOCS Alapítvány

A nemzés költészete és tragédiája

„Az ember abban a kínos és zavarba ejtő helyzetben találja magát, hogy olyan állat, amely egyben öntudatos szellemi lény is. ... Ezért az emberi lényeket zavarják azok a fizikai szervek, funkciók és vágyak, amelyek közösek bennük a nem-emberi élőlényekkel és amelyek ezért kérdésessé teszik az emberi méltóságot, mivel az oktan állatokkal való fiziológiai rokonságunkra emlékeztetnek bennünket.¹ ... A kulturáltság vagy civilizáltság egyik emberi próbája, hogy milyen mértékben tudjuk mesterséges konvenciók útján a minden élőlényben közös fizikai szerveket és funkciókat emberi módon kezelni.

A különböző emberi társadalmakban érvényben lévő szabályok különfélék s amikor ezeket összehasonlítjuk, minduntalan módosítjuk saját szabályainkat. A szexuális szabályok a legfontosabbak, mert a többi állati funkció csupán az egyes emberi lényt érinti. A szexuális kapcsolatok legalább két személyt érintenek, s többet fognak érinteni, ha gyermek születéséhez vezetnek.”

Arnold J. Toynbee²

Több évezredes kultúrája és könyvtárnyi irodalma van a gyermeknevelésnek (s újabban a terhességnek is), és hasonlóan a szexuális életnek (s újabban a fogamzásgátlás technikájának is). **De a kettő közti döntő pillanat, a nemzés és annak előzetes megfontolása, szinte teljesen hiányzik az emberi faj eszmélődései közül.** A szerelmi élet is és az utódgondozás is gyakran csodálatos emberi magasságokba emelkedett, de a nemzés tudatossága messze lemaradt ezekhez képest az emberré válás evolúciójában. Számos nagy gondolkodó figyelmeztetései ellenére **az emberiséget mára végveszélybe sodorta az évi sok tízmillió, a párok szándéka ellenére történő fogadás.** Szöveggyűjteményünk³ törekszik fölhívni a figyelmet a népesedési kérdés **emberi jogi megközelítésének** alapvető szerepére a nyomor, az emberi jogok semmibevétele, az erőszak és legfőképp Földünk, élőhelyünk leromlásának globális problémáiban. Emellett a nemzés költészetéből, a jövő generációk iránti felelősségén való eszmélődésekből nyújt egy csokorra valót.

Toynbee idézett első mondatai a közel háromszáz oldalas dialógusában kiemelik, hogy **a többeket (családot, társadalmat, ma már az egész emberiséget, sőt az élővilág egészét) érintő termékenységi szabályok a legfontosabbak.** A szexuális aktus nem annyira zavarba ejtő, mert személyes belügy, s humanizálása jelentősen előre haladt. A szerelem ezerágú művészetének már alig van köze az állatok csupán nemzési funkciójú párosodásához.

¹ Valójában már a múlté az ember és állat közti éles különválasztás is. Tudjuk, hogy bizonyos állatok felismerik magukat a tükörben, elérhetik a kisgyermek szintjét különféle próbákon stb. A termékenység nélküli, csupán kapcsolatépítésre stb. irányuló szex is megjelenik néhány fejlettebb állatfajnál.

Túléljük-e a jelent? (Beszélgetések Wakazumi japán professzorral)

² Arnold J. Toynbee (1889-1975) angol történész, fő műve, a Tanulmány a történelemről (A Study of History) 20 kötetben jelent meg 1934 és 1961 között.

Még mindig sokféle lehet azonban találkozni „a szex gyanús, a termékenység dicséretes” hozzáállással. Történelmi elterjedtségét főleg annak köszönhető, hogy a természeti erőforrások bőségének sokezer éves időszakában megfelelt a gazdasági, katonai és népesedési verseny egyéni és csoportos érdekeinek, és főként pl. az „oszd meg és uralkodj” módszerhez szükséges büntudatkeltés, valamint az erőltetett „embertenyésztés” hatalmi érdekeinek. Ezzel szemben **az emberi szinten a szex elsősorban a kapcsolat átélése, ápolása**, már az egymást csupán kedvelés szintjén is kölcsönös öröm-adás, **a termékenység pedig igen komoly, felelősségteljes döntés.**

Az íróasztal-moralisták szeretik a szexet állatiasnak beállítani, de a tudomány azt mutatja, hogy a szex jobbára emberi jelenség. A legtöbb állat nem szexel, csak nemz. **Jóformán csak az ember szeretkezik a termékenységi időszakoktól függetlenül bármikor és az állatoktól eltérően bizalmas körülmények közt, az élvezet és a nemzésnél magasabb rendű cél: a kapcsolat átélése kedvéért.**

Ha a kutyánk beszélni tudna, és ki tudná fejezni a véleményét a nemi életünkről, valószínűleg alaposan meglepődnénk nyilatkozatán:

Azok a visszataszító emberek gátlás nélkül közöszülnek a hónap bármely napján! Barbara még olyankor is párosodást indítványoz, amikor tisztában lehetne vele, hogy úgyszólván megtermékenyíthető állapotban – például közvetlenül a menstruációja után. John pedig örökösen készen áll a szexre, tekintet nélkül arra, hogy nekibuzdulásai eredményeznek-e utódokat, vagy sem. De ha valami igazi otrombaságot akarsz hallani: Barbara és John akkor is közöszültek, amikor Barbara terhes volt! Arról nem is beszélve, hogy valahányszor John szülei ellátogatnak hozzánk egy-egy hétre, nem tudom nem észrevenni, hogy még ők is szoktak párosodni, pedig John anyja – bizony! – már évekkel ezelőtt átesett az időszakon, amit klimaxnak neveznek. Tehát már egy kölyke sem lehet, ez mégsem tántorítja el a szextől, John apjának pedig muszáj a kedvére tennie. Micsoda hiábavaló erőfeszítés! No és ami a legfurcsább: Barbara és John, vagy éppen John szülei bezárkóznak a hálószobába, és ott párosodnak, csak úgy magukban, ahelyett hogy a barátaik figyelő tekintete előtt tennék, mint minden magára valamit is adó kutya!

Jared Diamond¹: Miért élvezet a szex?

Hasonlóképp a bekövetkezett terhességgel való szembenézés (legyen az gyermekáldás vagy épp természeti csapás a megfogant életre és a szülőkre nézve egyaránt) és általában az utódokról való gondoskodás az önálló táplálékszerzésre való alkalmasság után is szintén főleg emberi jelenség. A szex, nemzés, utódnevelés hármában a középső lemaradt az emberré válás evolúciójában: az emberi, azaz tudatos és felelős döntéssel történő nemzés még ma sem általános. Évente sok tízmillió homo sapiens fogadás történik a Földön kifejezetten a párok szándéka ellenére.

¹ Jared M. Diamond (1937. szeptember 10.) evolúcióbíológus, biogeográfus, élettanprofesszor (Kalifornia Egyetem, valamint UCLA Orvosi Egyetem, Los Angeles). Egyike a világ legjobb természettudományos ismeretterjesztő irodalmáinak. 1998-ban Pulitzer-díjat kapott a Háborúk, járványok, technikák című művéért. Az Amerikai Természettudományi Társaság és az Amerikai Tudományos Akadémia tagja. Összeomlás c. könyvében a történelem el- ill. lepusztult civilizációit vizsgálja. Az összeomlásnak sokféle közvetlen oka lehet (klímaváltozás, külső ellenségek stb.), de a mélyebb ok az, hogy (legtöbbször a túlnépesedés miatt) egy-egy társadalom már eleve a létfeltételek határán egyensúlyoz.

„Az emberek kilencven százaléka ezen a bolygón, különösen Nyugaton, egy üveg viszkiből fogant valamelyik szombat éjjel, nem a gyermekvállalás szándékával. Kilencven százalékunk baleset – nem ismerek senkit, aki tervezett volna gyereket. Valamennyien szombat éjjeli meglepetések voltunk.

A legkínzóbb érzés a nem akartság tudata, a felismerés, hogy a szüleidnek nincs rád szüksége úgy, ahogy neked őrájuk. Amikor gyerek voltam, pillanatokra azon kaptam magam, hogy nem akarom látni az iszonyatot, nem akarom látni, hogy nem akartak. A szeretethiány a szemembe és az elmémbe vésődött.”¹

John Lennon

A költői túlzás kapcsán: a kutatások alapján jelenleg a teherbeesések kb. 42%-a baleset, amit a pár nem akart.²

¹ „Ninety percent of the people on this planet, especially in the West, were born out of a bottle of whisky on a Saturday night, and there was no intent to have children. Ninety percent of us were accidents – I don’t know anybody who has planned a child. All of us were Saturday-night specials. The worst pain is that of not being wanted, of realising your parents do not need you in the way you need them. When I was a child I experienced moments of not wanting to see the ugliness, not wanting to see not being wanted. This lack of love went into my eyes and into my mind.”

² Sully EA et al., Adding It Up: Investing in Sexual and Reproductive Health 2019, New York: Guttmacher Institute, 2020

Lennon mondása¹ tágabb értelemben: Olyat tégy, ami az élet tartalmát, értékét, élményét, a személyiség fejlődését jelenti, ne olyat, ami túlterheli a Földet. **Tehát: szeretkezz (és olvass, alkoss, gyönyörködj...), NE szaporodj, termelj, fogyassz, szennyezz, háborúzz!**

¹ 1969-03-31: John Lennon és Yoko Ono az amszterdami Hilton szálloda egyik 7. emeleti szobájában „béketüntetés” rendezett az ágyban, amit később Montrealban is előadtak. „**Make love, not war**”: ez volt a Beatles együttes tagja és kedvese nyilvános produkciójának üzenete.

Egy pedagógiai vizsgálat eredménye is ezt erősíti: Udvarolj, ne harcolj!

Gyerekek meseértését vizsgálták egy 4 mondatos kis történettel:

„John szerelmes volt Marybe, de ő nem akart hozzámenni. Egyszer egy sárkány elrabolta Maryt. John lóra pattant és megölte a sárkányt. Mary hajlandó lett hozzámenni feleségül.”

Hároméves kislányt kérdeznek a történetről:

- Miért lett hajlandó Mary hozzámenni Johnhoz?
- John annyit beszélt neki, hogy menjen hozzá, hogy aztán érdekelni kezdte a dolog.¹

Lám, miért kellene a férfinak sárkányokkal küzdeni, pozícióra törni, vagyont halmozni, munkával és harccal tönkretenni a Földet, amikor a szép beszéd célravezetőbb. ☺

A magyar nyelv gazdagságának érzékeltetésére egy kis fordítási játék a szerkesztőtől

¹ Umberto Eco: Hat séta a fikció erdejében (Európa kiadó)

Nem elég, hogy a nemzések jelentős része a párok szándéka ellenére történik, de **a tudatos és szándékos nemzés indítékai közt is gyakran háttérbe szorulnak a jövő generáció szempontjai.** Sokszor elsősorban vallási, nacionalista, gazdasági érdekek, ill. pszichés és kapcsolati problémák dominálnak a döntéskor.

Szülők magamnak egy gyereket

Vannak nők, akik azért esnek teherbe, hogy megtartsák a férfit, vagy csak azért szülnék, hogy ne maradjanak egyedül. Az ilyesminek mindig a gyerek issza meg a levét, mert arra ítéltetik, hogy – édesanyja elvárásának megfelelően – egy életre szóló küldetést teljesítsen.

A lehető legszerencsétlenebb megoldást választja az, aki a párkapcsolat megtartása érdekében akar gyereket. Ha valamivel ki lehet váltani egy férfi dühét és elhidegülését, az a szándékos becsapás, amikor a nő a védekezést csak színleli. Ha valakit lehetetlen helyzetbe hoznak, amiben nincs választása, az csak haragot szül, ami hosszú évek múltán sem száll el, sőt váláshoz vezethet. A férfi megtartása ilyenkor eleve illúzió, hiszen formailag a nő mellett marad, de valójában csak a gyermek tartja ott. Ez pedig nem szerelem, nem szeretet, csupán kötelesség, felelősség, tisztesség, menekülés a mardosó büntudat elől.

Egyedül éljem le az életemet?

A magány elkerülése, mint gyermekvállalási cél, szintén kóros – bár könnyebb megérteni, mint a párkapcsolati trükköket. Legtöbbször akkor találkozunk ezzel a jelenséggel, amikor már nagyon ketyeg a biológiai óra, és előtör az anyai ösztön is. A gyermek szempontjából persze ez sem szerencsésebb helyzet. Ilyenkor ugyanis ő hivatott arra, hogy elfoglaltságot, szeretetet, sőt társat adjon az anyjának. Pedig ennek fordítva kellene lennie. Amikor úgy érezzük, fel vagyunk töltözve anyai, szülői energiával, szeretettel, a gondoskodás vágyával, és ebből szeretnénk adni, akkor jöhet igazán a baba!

Mások elvárása szerint...

Az önző gyermekvállalás az esetek többségében belső bizonytalanságból fakad, noha kívülről nézve nem erre gondolnánk. A van miből adnom, tehát átadom érzése nem alakult ki ezekben a nőkben amiatt, mert hiányzik hozzá a szükséges belső erő. Az anyaság igénye ilyenkor többnyire a társadalmi vagy a szülői elvárásnak szól. Az úgynevezett szociális program teljesítése lassan olyan általános igény, hogy sokan csak emiatt szülnék. A nők a negyvenéves kor felé közeledve úgy érzik, hogy utódok nélkül kilógnak a többiek közül, megvető pillantásokkal találkoznak. Rosszallóan figyelik őket a környezetük: esetleg fizikailag alkalmatlanok vagy nem képesek egy normális, tartós párkapcsolatra?

Ezek a megbélyegzések abba az irányba sodorják őket, hogy a férfi határozott akarata ellenére vagy akár csak saját maguknak is gyermeket szülnének. Gyakran a szülői nyomás is felfedezhető a háttérben, ha egy nő mindenáron gyermeket szeretne. Vannak, akik csak akkor hajlandók függetlenné elengedni gyermeküket, amikor szembesülnek a ténnyel, hogy már ő is szülő. Ilyenkor a figyelem is az unokára terelődik, ami megváltás egy addig gyermekként kezelt felnőttnek. Ellenben azok, akik unoka hiányában is teljes értékű emberként bánnak gyermekeikkel, nagyban hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a meggondolatlan terhességek elkerülhetőek legyenek.

Most már aztán igazán meg kell fogni egy pasit!

Rendkívül csinos, értelmes lány volt Kinga, de valahogy nem maradt meg mellette egy komolyabb udvarló sem. Mindennap divatosan jelent meg a munkahelyén. Hódításairól órákig regélt kolléganőinek, de valahogy mindig kiderültek füllentései. Senki nem értette, hogy harminckét éves korára miért nem találta még meg az igazit, hiszen tényleg nagyon dekoratív teremtés volt. Aztán egyszer csak újabb lovag tűnt fel a láthatáron. Mint kiderült, egy mámoros bulin keveredtek egy ágyba. Telefonok, romantikus sutyorgások jelezték a kapcsolat bimbózását. Egyszer csak Kinga – alig egy hónap elteltével – közölte, hogy teherbe esett. Udvarlója persze nem így tervezte, hiszen még válófélben volt. A rossznyelvek szerint a forgatókönyv már régóta készen állt, csak egyetlen férjnek való sem sétált be a csapdába... Azóta összeházasodtak, a gyermek is szépen nődögél, csak épp az arca folyton szomorú a kicsinek.¹

Kötetünk a nemzés humanizálását kívánja segíteni. Földi életterünk leromlik, civilizációnk lehanyaglik, ha a történelem legnagyobb létszámú, másfél milliárdos mai serdülő és fiatal generációjának nem lesz joga, tudása, eszköze, kultúrája a következő években elkerülni a párok szándéka ellenére bekövetkező nemzések további százmillióit.

Nem csak az ökológiai válság nem oldható meg a nemzés tudatossá és felelőssé tétele, a párok szándéka ellenére bekövetkező nemzések megelőzése nélkül, de **a nyomor elleni küzdelem, a béke és az emberi jogok helyzete is kilátástalan e nélkül.**

Hiánypótlóvá teszi kötetünket az, hogy Magyarországon a népesedési kérdéstről általában a fogyás jut az emberek eszébe, s a globális gondolkodásmód, a tények és trendek, a túlnépesedés hatásai Magyarországra szinte teljesen ismeretlenek, pedig problémáink legtöbbje mögött ott van.

Kötetünknek további aktualitást ad, hogy Magyarország ma már a szegény országokat segítő adományozó országok közé tartozik. Noha az ENSZ-kívánalmat (misperint az OECD országok a GDP-jük 7 ezrelékét fordítsák nemzetközi fejlesztésre) Magyarország csak lassan közelíti (2010-re 1,7 ezrelék, 2015-re 3,3 ezrelék a célkitűzés), kis ráfordítások is eredményezhetnek jelentős hatást (mint a gyógyszer hatóanyaga, vagy mint a hormonok), ha megfelelően használják fel.

A kötet egyik célja a döntéshozókat és a közvéleményt ráébreszteni, hogy a reprodukív egészség és jog programok a szolidaritás legelőrelátóbb és leghatékonyabb tettei a nemzetközi fejlesztésben.

¹ <http://nana.hu/index.php?apps=cikk&cikk=21636> (hozzáférés dátuma: 2007.01.01)